

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.I.351/2009/3. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Debrecenben, 2009. szeptember 8. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

ítéletet:

A piramisjáték szervezésének büntette miatt vádlott ellen folyamatban lévő büntető ügyben a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 2009. évi február hó 18. napján kihirdetett 7.B.33/2009/6. számú ítéletét megváltoztatja akként, hogy a próbára bocsátás intézkedést megrovásra enyhíti.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban 3.000 (Háromezer) Ft a vádlottat terhelő bűnügyi költség merült fel.

I n d o k o l á s :

A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság a rendelkező részben megjelölt ítéletében vádlottat bűnösnek mondta ki piramisjáték szervezésének büntetében (Btk. 299/C.§) és ezért 1 évi időtartamra próbára bocsátotta, egyben kötelezte az eljárás során felmerült 9.000 Ft bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítélet ellen a vádlott és védője felmentés érdekében jelentettek be fellebbezést.

A másodfokú eljárásban megtartott nyilvános ülésen a vádlott és védője a fellebbezés indokolása körében előadta, hogy az eljárás során egyetlen egy tanú sem volt, aki vádlott nevét megemlítette volna. A vádlott részéről a jutalék elfogadása pedig nem egyenlő a bűncselekmény elkövetésével. Hangsúlyozták továbbá a vádlott egészségi állapotában bekövetkezett további rosszabbodást, ugyanis jelenleg is csigolya összecúszással és beroppanással áll orvosi kezelés alatt, amit orvosi dokumentumokkal is igazolt.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.378/2007/6-I. számú átiratában az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt annak helyes rendelkezéseire és indokolására utalással.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a fellebbezéssel megtámadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt felülbírálta. Az ítélet tényállásának megalapozottságára, bűnösség megállapítására, bűncselekmény minősítésére, az intézkedés alkalmazására vonatkozó rendelkezéseket arra tekintet nélkül bírálta felül, hogy ki, milyen okból fellebbezett. (Be. 348.(1) bekezdés)

A felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokon eljáró bíróság az eljárási szabályokat maradéktalanul betartva megalapozott ítéleti tényállást állapított meg, az mentes a Be. 352.§ (2) bekezdésében rögzített megalapozatlansági okoktól.

A Be. 352.§ (1) bekezdés a/ pontjára figyelemmel az elsőfokú ítélet tényállását csupán annyiban egészíti ki az ítéltábla a másodfokú eljárásban bemutatott okiratok alapján, hogy a vádlott mozgásszervi betegségeiben az elsőfokú eljárás óta is rosszabbodás következett be. Jelenleg is csigolya összecúszással és beroppanás miatt áll orvosi kezelés alatt, ami miatt mozgásában jelentősen korlátozott. Ezzel a pontosítással az elsőfokú ítélet tényállása hiánytalan, azt a másodfokú bíróság ítélezésének alapjául elfogadta.

A vádlott felmentésére, valamint az eltérő tényállás megállapítására irányuló védelmi fellebbezés a bizonyítékok mérlegelése ellen irányult. A bizonyítékok értékelése azonban az azokat közvetlenül észlelő elsőfokú bíróság feladata. Megalapozott tényállás esetén a bizonyítékok eltérő értékelésére a másodfokú eljárásban nem kerülhet sor. Ebből következően az e körben a bizonyítékok mérlegelése ellen irányuló fellebbezések eredményre nem vezethettek. Az elsőfokú bíróság a megalapozott tényállásból helyesen következtetett a vádlott bűnösségére és cselekményét a törvénynek megfelelően minősítette. Szükséges azonban az elsőfokú bíróság által adott igen részletes és színvonalas jogi indokolást a következők szerint pontosítani:

Az elsőfokon eljáró Hajdú-Bihar Megyei Bíróság jogi álláspontjaként azt állapította meg, hogy a piramisjátékba elsőként belépő személyeken kívül szervezőknek minősülnek azok a további résztvevők is, akik újabb személyek beszervezésével építik tovább a piramist. Bár A vádlott cselekvőségét ez a megállapítás szorosan nem érinti, azonban szükséges az ebben a körben már kialakultnak tekinthető bírói gyakorlatra hivatkozással rögzíteni azt, hogy a Btk. 299/C.§-ában foglalt piramisjáték szervezésének a büntette megítélésénél büntetőjogi értelemben nem minősíthető szervezőnek az a játékba később bekapcsolódó játékos, aki a játék jellegéből adódóan a maga részvételével a saját veszteségét elhárítva pusztán a játék elindítója által előre kitalált szisztémát követi, és ebből fakadóan szervez be más további játékosokat. Ellenkező értelemben ugyanis elmosódna a különbség a játék szervezője és a játék résztvevője között, jól lehet ezt a két pozíciót a törvényszöveg értelemszerűen megkülönbözteti, és csak a szervezőt rendeli büntetni. Ettől függetlenül előfordulhatnak olyan esetek, amikor a később beszervezett játékos az előzőekben említett részvételen túlmenően olyan mérvű és jellegű szervezést is végez, amely a játék egésze szempontjából domináns jellegű. Az ilyen csatlakozó, mint szervező büntetőjogi felelősségre vonása természetesen nem kizárt. (Bfv.I.1814/2003/7., Bfv.III.151/2003/5. szám.)

Az elsőfokon eljáró bíróság azonban helytállóan állapította meg, hogy a vádlott a Rt-ben 2001. március végétől a balatoni régió területi igazgatójaként tevékenykedett. Az Rt-vel szerződéses kapcsolatban állt tanúk vallomásai és a cég által megkötött szerződések adatai

alapján okszerűen és az erre utaló jogi ismérveket is megjelölve állapította meg, hogy a cég piramisjáték szervezése céljából működött. Jól ítélte meg ebből következően, hogy a vádlottnak, mint vezető pozíciót betöltő területi igazgatónak tisztában kellett lennie a részvénytársaság törvénybe ütköző működésének tényével. Nem merülhetett fel kétsége a vonatkozásban, hogy a formálisan termékértékesítés végett alakult gazdálkodó szervezet célja valójában a mások pénzének összegyűjtését és szétosztását megvalósító szervezet építése volt. Ennek tiltott volta is ismert volt előtte a hasonló bűncselekmény miatt korábban ellene indult büntetőeljárásra is tekintettel. Tevékenysége a minél több résztvevő beszerzése érdekében az értékesítésben dolgozó személyek értékesítési és rendszertelepítői munkájának összefogása, irányítása, a továbbképzésben való közreműködés, tréningek szervezése, a menedzserek munkájának koordinálása, ezáltal a rendszer bővítése volt. Ez a tevékenység szervezői tevékenységnek minősül, így a vádlott a bűncselekmény tettese.

Az elsőfokon eljáró bíróság maradéktalanul megjelölte az ügyben felmerült alanyi és tárgyi súlyosító és enyhítő büntetéskiszabási körülményeket, és helyesen foglalt állást a tekintetben, hogy a vádlottal szemben büntetés helyett intézkedés is elegendő a Btk. 37.§-ában foglalt büntetési célok érvényesülése érdekében.

A vádlott által elkövetett cselekmény elkövetése óta eltelt mintegy 7-8 évvel azonban már megállapítható, hogy a cselekménye jelenleg oly csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy a törvény szerint alkalmazható legkisebb büntetés vagy más intézkedés alkalmazása is szükségtelen. Az egyes bűncselekmény típusok társadalomra veszélyességének jellegét és mértékét az ún. absztrakt társadalomra veszélyességét, ugyanis a törvényhozó értékeli és ezt az egyes bűncselekmények enyhébb vagy súlyosabb büntetési tételével juttatja kifejezésre. A törvényi büntetési tétel keretei között a jogalkalmazó állapítja meg a konkrét cselekmény társadalomra veszélyességének fokát és különböző körülmények értékelése mellett ennek megfelelően szabja ki a büntetést. Abban az esetben, ha a jogalkalmazó megítélése szerint az elkövető cselekménye az elbíráláskor már csak csekély fokban veszélyes a társadalomra, akkor a Btk. 71.§ (1) bekezdése alapján megrovást kell alkalmazni. Ez a rendelkezés feljogosítja a jogalkalmazót arra, hogy az elkövetővel szemben a büntetést vagy a törvény szerint általában alkalmazandó súlyosabb joghátrányt, mint szükségtelent mellőzze. Bár az elkövető személyi társadalomra veszélyessége alapvetően nem befolyásolja a megrovás alkalmazhatóságát, a vádlott által megvalósított cselekmény elbíráláskori társadalomra veszélyességénél nem hagyható teljesen figyelmen kívül az idős kora és a tényállásban rögzített betegségei sem. A megrovással a hatóság rosszallását fejezi ki és az elkövetőt felhívta arra, hogy a jövőben tartózkodjék bűncselekmény elkövetésétől (Btk. 71.§ (1), (2) bekezdés).

Mindezek alapján a Debreceni Ítéltábla a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság ítéletét a Be. 372.§ (1) bekezdése alapján a jelzett körben megváltoztatta, míg egyéb helyes rendelkezéseit a Be. 371.§ (1) bekezdésére utalással helybenhagyta.

Debrecen, 2009. szeptember 8.

Dr. Balla Lajos sk. a tanács elnöke, Dr. Elek Balázs sk. a tanács tagja, előadó, Szabóné dr. Szentmiklóssy Eleonóra sk. a tanács tagja.

Záradék: A Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 7.B.33/2009/6. számú ítélete a Debreceni Ítéltábla Bf.I.351/2009/2. sz. ítéletével 2009. szeptember 8. napján jogerős és végrehajtható.

Debrecen, 2009. szeptember 8.

. Balla Lajos sk.
a tanács elnöke